

Referat fra møde, 3. august 2020 ca. kl. 13.00.

Mødested hos Henrik Mørup-Petersen, Piledybet 28, Humble

Deltagere: Niels Andersen (NAN), Henrik Mørup-Petersen (HMØ), Leif Bisschop-Larsen (LBL), Børge L Rasmussen, (BLR).

Fra DOF Fyn: afbud pga. bst. møde.

Afbud: Kurt Due Johansen (KDJ)

Forstyrrelse: Den årlige "inspektion" af Store Holm blev afviklet med behørig deltagelse af Freya samt Victor & Regitze i et strålende solskin, og alle kom næste tørre over gennemløbet, selvom vandstand og bølger var lidt større end tidligere meddelt – og efter den fantastiske holmgang ventede der alle deltagere en formidabel frokost hos HMØ på Piledybet. – Dog skulle hvepseedderkop, sandrandøje myreløver først lige inspiceres, og under frokost og efterfølgende møde var der stor aktivitet ved fuglebad og -fodring: *Stor Flagspætte, Musvit, Sortmejse, Rødhals, Bogfinke, Grønirisk samt Rødmus*, blot for at nævne de mest aktive.

Arter set på holmgangen:

Dagsorden

1. Siden sidst.

- a. **Skovstrategi i Svendborg Kommune.** Skovarealet 308ha. Her af 20% urørt skov, rest som biodiversitet i princippet. Bevare højstammet bøgeskov ved sund og indfaldsveje. Skovplanerne for de enkelte skove rækker 50 år frem.

Opdatering på fynske naturprojekter. Herunder nyt fra HMØ om

- b. **Småstenskrog** er nu blevet et EU fremvisningsprojekt på hvorledes stormflods sikring og natur kan gå i spænd sammen. 2 fugletårne med i projektet. Skulle gerne være klar til oktober.
- c. **Føns Vang.** Fugleløerne: Eksisterende retableres og erosionssikres. Den nye fuglelø etableres 30 m ud fra bredden ved fugletårnet. I søen ved Husby udføres en mindre ø til terner og en større til hættemåger. Projektet forventes udbudt i august til udførsel i sep./okt. 2020.
- d. **Reaktion på bro til Stige Ø.** Rosport og lystsejler vil gerne have en smutvej til fjorden. HMØ gennemgik nogle vandstrøms mæssige udfordringer, der gør at der nok skal etableres en Tunnel med sluseport. Denne spærring bør etableres med hensyntagen til de i vinterhalvåret mange rastende vinterfugle. Od.Kom. har meddelt, at de ikke har de 8 mill. kr., som projektet er anslået at ville koste, så nu er gruppen bag projektet gået i gang med at afsøge muligheder finansiering.
- e. **Dalum Slusen og vandstandssænkning** i Odense Ådal syd for motorvej. Opstemning ved Dalum papir bliver fjernet, og hvorefter der er naturlig vandstrømning fra Skt. Klemens til city. Der er p.t. forekomst af 3 arter, der flittigt har brugt stemningsværket som udkigspost for fødemuligheder, nemlig vandstær, isfugl og bjergvipstjert. Søparkens grundejerforening har indgivet høringssvar for at sikre bevarelsen af en sø og en højstammet ellesump, der skal have uændret vandstand for at overleve. Od. Kom. mener ikke det bliver noget problem, modsat Grundejerne. DOF har tilsluttet sig dette høringssvar. Det er nu et vilkår, at der bliver foretaget vandstandsmålinger flere steder inden projektet igangsættes og efterfølgende for sammenligning. Flere mulige løsninger, der kan afhjælpe problemet. Der er et

vilkår, at Od.Kom. har ansvaret at foretage disse målinger, og at Od. Kom. i påkommende tilfælde skal bekoste og sørge for eventuelle afværge foranstaltninger, hvis vandstanden i sø og ellesump påvirkes af projektet.

f. **Fugleøer ved Lindø.**

Den ene ø er lavet og den anden er under udførelse og begge bliver etableret med erosionsbeskyttelse af sten belægninger i vandlinjen.

2. **Ø-undersøgelse fra 2021?** NAN foreslår, at vi realitetsdrøfter mulighederne for en ny ø-undersøgelse i DOF-Fyns regi fra næste år, og vil på mødet argumentere for, at det er nødvendigt. (NAN).

"Derfor skal vi have en ny ø-undersøgelse i DOF-Fyn regi fra 2021:

Jeg vil foreslå, at vi drøfter, om det ikke nu er tiden for en ny fynsk ø-undersøgelse, som fx kunne løbe af stablen fra 2021, måske også som et treårigt projekt.

- *Det vil så være 47 år siden sidste ø-undersøgelse, men også præcis 100 år siden Johannes Larsen og Achton Friis stævnede ud i de fynske farvande.*
- *Vi har så mange indicier på, at mange af vore kystfugle er trængt: Terner, hættemåger, stormmåger og vadefugle. De har et sidste fristed på øerne, eller har de? Ø-reservaterne kom til efter vores første totale ø-undersøgelse i 1974-76, men færdslen til søs er tiltaget og har antaget nye forstyrrelsesformer. Og hvad med prædationen, hvor er niveauet? Hvad er de aktuelle trusler i 2021? Vi har set mange eksempler på, at bestandene er trængt.*
- *I baggrundsmaterialet fra sluthalvfjerdserne har vi et pålideligt grundlag for sammenligning*
- *Samtidig er der måske en mulighed for at udvikle et samarbejde med Miljøstyrelsen, hvor vi kobler os på deres ø-besøg og tæller rub og stub, ikke kun udpegningsarterne. Også DCE kunne være interessant at få etableret et samarbejde med.*
- *Der er så mange andre undersøgelser: Odense Fjord, Nordfynske Øhav, Roskilde Fjord m.fl., der indikerer tilbagegang, og da fuglene ofte flytter mellem øerne indbyrdes, er det vigtigt med et totaloverblik.*
- *Det gør det på høje tid, at vi får tal på bordet for alle øer rundt om Fyn. Der er siden første ø-undersøgelse kommet nye øer til, andre er forsvundet, men vi mangler at få det totale fynske ø-overblik opdateret.*
- *Der er stadig aktive folk i felten, som også var med første gang.*
- *Siden den første totale ø-undersøgelse for snart 50 år siden, har DOF fået et hold af kommunerepræsentanter, som i kraft af deres lokalkendskab kunne hjælpe til med optællingerne eller skaffe kontakter til bådførere og ejere.*
- *Det kunne således være et projekt, som ville have mange positive sideeffekter, og DOF Fyn vil helt sikkert kunne profitere på at lave et godt dokumentationsarbejde til fuglenes bedste.*

Jeg vil gerne drøfte dette med jer og få sået det første frø for at DOF Fyn kaster sig ud i et nyt projekt fra 2021. Vi må kunne løfte opgaven, hvis vi har god tid til planlægningen.

Niels Andersen

Udvalget enige om, at DOF stiller med de frivillige tællere.

Forslag om at Naturstyrelsen / Miljøstyrelsen stiller transportmulighed til rådighed. LBL finder det ikke realistisk, at forslaget har gang på jord. Det vil blive svært at koordinere frivillige med styrelsernes "rejseplaner", og har disse tid til at afvente, at vi får talt alle arter op? Det vil næppe kunne realiseres.

Desuden vil der blive noget med forsikring af de frivillige, når de skal ombord på statens fartøjer. Det bliver for upraktisk og usmidigt og risiko for at tællingen ikke bliver optimal.

HMØ foreslår dronetælling? Udmærket idé, men man kan nok ikke registrere og/eller artsbestemme alle småfuglene.

LBL Vigtigt at få sat i værk. Det vil give mulighed for at få en anden synsvinkel på fuglelivet modsat f.eks. Novana. Udbygge projektet til, at det også kommer til at omhandle kyst-lokaliteter.

At følge Statens overvågning kan være praktisk tidsmæssigt, men det kan også give sammenfald med øvrige projekter. F.eks. 2021 hvor alle Terner skal optælles.

LBL: DOF Fyn skal sætte sig på projektet, alt andet vil være dræbende for initiativet, men selvfølgelig skal vi have samarbejde og udveksle tal.

Udvalget enige om, at det skal være DOF Fyn, der skal stå for et sådant projekt, og ikke blot koble sig på et hos Miljø/Natur.

Skal udvalget stå for det praktiske?

Skal der findes en koordinator?

Hvordan og hvor fra skaffes økonomi?

Udvalget indstiller til bestyrelsen, at denne drøfter forslaget, og at bestyrelsen tager beslutning om, at DOF Fyn skal forestå projektet, og DOF Fyn skal tage initiativer til at få projektet beskrevet, samt at afklare hvorledes det kan finansieres. Udvalget er til rådighed for yderligere oplysninger.

Udvalget enige om, at udvalget afventer bestyrelsens drøftelse og en deraf vedtaget beslutning, inden udvalget arbejder videre med ideen.

3. **Hvordan undgår man "ulykkerne" i de menneskekontrollerede naturområder med pumper og stemmeværker?** Tænk fx på Vejlen på Tåsinge, Siø og Helnæs Made. (LBL).

NAN vi bør gøre opmærksom på, at det går galt i forhold til aftaler. NAN dokumenterer tilfældet fra Helnæs Made med 3 foto.

HMØ har været i kontakt med folkene bag både Siø, Tåsinge Vejle og Helnæs Made, og alle tre episoder er sket ved menneskelige fejl mere eller mindre planlagte. Det kostede mange rugefugle og især deres yngel.

Svendborg Kommune har meddelt at ville ændre på pumpe-automatik på Siø, således at der kun pumpes, når vandstanden er over et kritisk niveau for ynglefuglene..

Tåsinge Vejle: NST har installeret en pumpe ~~har forklaret, at det var~~ for at forbedre naturen. Afgræsning af Vejlen kræver, at sommervandstanden skal holdes nede, og at deres hensigt var, at pumperne kun fungerer når vandet står over den optimale vandstand. Pumpen blev startet af entreprenøren, uden at den

automatiske niveaustyring var installeret på grund af Corona. Det var meget uheldigt, at tørlægningen skete umiddelbart op til en længere tørkeperiode, hvorfor der ikke skete det forventede tilløb af grund- og drænvand, som man havde beregnet. Pumpen skal alene fungere, når det naturlige afløb gennem højvandsslusen ikke kan holde vandstanden nede på det optimale niveau. Udvalget henstiller til, at DOF Fyn til hvert projekt retter en skriftlig henvendelse, og udbeder sig en skriftlig forklaring på, hvad den enkelte beslutningstager har gjort for at forhindre en gentagelse. Udvalget beder HMØ om at udfærdige de tre skrivelser, og at sørge for, at de fremsendes af DOF Fyn ved HKH.

4. Hvad gør vi ved anlæg af stier, hvor færdsel potentielt kan skæmme fugle væk? (KDJ).

Da KDJ desværre har måttet meddele forfald, og da dagsordenen i forvejen er omfangsrig, besluttedes det at udsætte punktet til næste møde.

5. Medlems henvendelse om mountainbikekørsel på Sydlangeland. På baggrund af medlemmets dårlige oplevelser, konkret i dette tilfælde i Naturstyrelsens syd langelandske skove, men også mere generelt, ønsker medlemmet, at DOF Fyn tager stilling til, og behandler problemstillingen. Hvad kan der gøres for at dæmme op mod genererne. (BLR) BLR berettede om, at også Nørreballe Nor og Tryggelev Nor har været plaget af megen mauntenbike-kørsel i vintertiden, hvorved stierne er blevet kørt meget op, og hvor der ligefrem er skabt op til 10cm dybe hjulspor midt på stier, som bl.a. er oplyst som værende handicapvenligt. BLR har forklaret medlemmet, at DOF Fyn nok ikke kan gøre så meget konkret ved problemet, men at BLR ville rejse spørgsmålet i udvalget, og søge deres opbakning til at bestyrelsen bringer spørgsmålet op på møde med Naturstyrelsen.

Udvalget finder det også forkert, at det finder sted, og mange gange ser man NST sætte ting i værk af hensyn til den eller den specifikke udendørsaktivitet. Det må være tiden, at vi protesterer mod al den udvidelse af aktivitet i reservater og skove med henvisning til det menneskelige / medlemmets velbefindende, således at også andre end de meget aktive kan have mulighed for at kunne søge roen og freden i naturen!

6. "Fyn blev finere...men ikke fin nok" Orientering. Det kan være på sin plads at drøfte, hvordan og hvor en sådan publikation kan arbejde for fuglene. (NAN).

Bogen er nu udleveret i alle 150 eksemplarer. Et medlem udenfor Fyn har henvendt sig og betalt halvdelen af et genoptryk i 50 eksemplarer. DOF Fyn betaler den anden halvdel. Disse vil blive udleveret til DOF's lokalformænd ved efterårets repræsentantskabsmøde og der vil være eksemplarer tilgængelige til bestilling for andre lokalafdelingers kommunerepræsentanter.

7. Kitesurfing ved Storeholm.

Det er ifølge Naturstyrelsen tilladt i fuglenes yngletid fra den 1. juni. (HMØ).

Skiltet opslået på toiletskuret ved P-pladsen for enden af Halevej blev besigtiget ved dagens ekskursion. Der står tydeligt, at Kitesurfing er tilladt i perioden fra 1/6 - 31/8 – lige netop i fuglenes og herunder flere udpegningsarters yngletid. Der kan nu påvises, at der bl.a. har været flere ynglepar af Rovterne, der med mere eller mindre held har fået unger på vingerne.

På opfordring fra LBL, er hele udvalget enige om, at alle Natura2000 områder bør totalt friholdes for al surfing, og minimum bør hele området nord for storeholm og Ristinge Halvøen friholdes for al surfing, og som absolut minimum bør hele forbudsarealet udvides mod SØ til minimum i flugt med den yderste ende af Ristinge Hale.

Der er kendskab til at Oure Friskole bruger arealet flittigt til øveområde, hvorfor udvalget henstiller til, at der evt. forsøges indgået frivillig aftale med O.F. indtil evt. anden lov kan effektueres.

8. **"Forslag til Naturpolitik. Overordnede naturpolitiske målsætninger"**. I februar kom første udkast til Naturpolitik for Ærø. Vores udvalg kommenterer dette vigtige udspil. (NAN).

Udvalget enige om, at vi skal huske at rose, når DOF's folk ude i kommunerne arbejder hårdt med og lægger megen tid og energi i enkelte sager, og de tilmed også opnår gode resultater. Derfor skal der her sendes:

Ros til Ib Bager for arbejdet med biodiversitet i Middelfart Kommune.

Ros til Lars Ole Gjesing for arbejdet med naturpolitikken i Ærø Kommune.

Ros til **Niels Andersen** for arbejdet med skovplanen i Svendborg Kommune.

9. **Dialogmødet med Naturstyrelsen** var fastsat til torsdag den 9. januar 2020. Hvad kom der ud af mødet. (Alle)

LBL havde referat, som tilsendes det øvrige udvalg.

Der er bl.a. forklaring på, hvorfor skovning i yngletiden er nødvendig. Udvalget enige om, at der er mange søforklaringer, idet det meste kan henvises til at blive udført af hensyn til økonomien i forrentning af de store skovningsmaskiner.

10. **Eventuelt.** Herunder fastsættelse af næste møde.

1. **Brændegård Sø parkering.** Kommunen har projekteret parkering ud i engen, som vi protesterede imod. Projektet er nu opdelt, således at dispensation til vejen er adskilt fra parkering, og vejarbejdet er udført og anlagt med kantsten. Ingen tidshorisont eller placering aftalt for etablering af P-plads

2. **Broholmmøllerne.** Per Rasmussen er blevet involveret pga. nærhed til ynglende Røde Glenter. Der er ikke rigtig fugl i det projekt. Dårlig ide at Svendborg Kommune er gået bort fra en større planlægning af den alternative energi. I det pågældende tilfælde bryder de et meget gammelt herregårdslandskab, og man kan frygte, at de mange store gamle træer og skelhegn vil blive fældet.

Næste møde 3. dec. Kl. 18 hos NAN